

Handläggare
Sonia Siropian
08-508 26 340**Till**
Trafiknämnden
2018-08-30

Ekologisk kompensation. (SOU 2017:34). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefKarin Dhakal
Avdelningschef

Sammanfattning

På regeringens uppdrag har ett betänkande om ekologisk kompensation tagits fram och skickats på remiss. Kommunstyrelsen har skickat betänkandet på remiss till bland annat trafiknämnden för yttrande senast den 15 juni. Nämnden har fått beviljat anstånd till och med den 24 augusti. I utredningen föreslås bland annat lagändringar i plan- och bygglagen som förstärker möjligheterna att tillämpa ekologisk kompensation i detaljplaneringen. Förtydliganden föreslås också i miljöbalken om att ekologisk kompensation ska övervägas i miljökonsekvensbeskrivningar och vid tillstånds- och dispensprövningar.

Trafikkontoret är generellt positivt till att tillämpningen av ekologisk kompensation blir mer effektiv och konsekvent. Kontoret anser också att de lagändringar som föreslås för plan- och bygglagen behöver kompletteras med möjligheter att långsiktigt säkra

Trafikkontoret
StabFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 340
Växel 08-508 27 200
sonia.sirobian@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

nödvändiga ekosystemtjänster på kvartersmark, även när ny markanvändning inte tar befintliga gröna funktioner och ekosystemtjänster i anspråk. Risken är annars att reglering av ekosystemtjänster endast på allmän mark minskar den byggbara marken i onödan, eftersom tillräckliga ekosystemtjänster istället skulle kunna inrymmas på kvartersmarkens tak, fasader och gårdar. Ytterligare en anledning till att kontoret vill se ökade möjligheter att långsiktigt säkra nödvändiga ekosystemtjänster är att nybyggnation på mark utan uppenbara natur- eller rekreationsvärden innebär ett ökat slitage på omgivande natur och park i och med fler brukare i området.

Remissen

På regeringens uppdrag har ett betänkande om ekologisk kompensation tagits fram och skickats på remiss. Kommunstyrelsen har skickat betänkandet på remiss till bland annat trafiknämnden för yttrande. Remisstiden sträcker sig till och med den 15 juni 2018. Trafiknämnden har fått beviljat anstånd till och med den 24 augusti 2018.

Utredningens uppdrag har varit att identifiera och föreslå åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploatering och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Åtgärderna ska syfta till att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Nedan följer en kortfattad redogörelse av remissens innehåll. För att läsa remissen i sin helhet, se bilaga 1.

De åtgärder som föreslås är:

- a) Utveckla befintlig lagstiftning genom ändringar i miljöbalken, PBL och annan lagstiftning.
- b) Införa försöksverksamhet av kompensationspooler, som förmedlar värdeskapande insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- c) Öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder.

De ändringar som föreslås i miljöbalken är bland annat:

1. Inför krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder som underlag i MKB.
2. Inför obligatoriskt krav att bedöma behovet av ekologisk kompensation i 16 kap. miljöbalken.

3. Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning för tillståndspliktiga (enligt 9 och 11 kap.) och dispenspliktiga (enligt 7, 8 och 11 kap.) verksamheter enligt miljöbalken ska framgå tydligt av 2 kap. miljöbalken.

De ändringar som föreslås i plan- och bygglagen är:

4. Ett tydliggörande tillägg bör ske i 2 kap. PBL, om vikten av ekologiskt funktionella landskap och att kopplingen mellan grön infrastruktur och lämpliga kompensationsåtgärder behöver stärkas i planeringsarbetet varvid det också tydliggörs att de vida bestämmelserna i 2 kap. PBL utgör grund för kompensationsåtgärder.
5. Inför en 4 kap. 12 a § i PBL som tydligt anger att kompensationsåtgärder för biologisk mångfald och ekosystemtjänster får bestämmas i detaljplan.
6. Inför en ändring i 4 kap. och 14 § PBL för att i detaljplan kunna ställa krav på kompensationsåtgärder i bygglov, startbesked eller slutbesked för åtgärd som innebär väsentligt ändrad markanvändning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret ställer sig positivt till att tillämpningen av ekologisk kompensation blir mer effektiv och konsekvent. Kontoret anser dock att kompensationsbegreppet riskerar att bli missvisande eftersom det finns många naturvärden som inte kan kompenseras, till exempel hundra år gamla ekar. Den gröna infrastrukturen och ekosystemtjänsterna i staden behöver således alltid stärkas, oavsett om exploateringar görs som skadar stadens naturvärden eller inte. Dessa förstärkningar kan med fördel göras genom att höja kvalitén på redan gröna ytor, eftersom de då inte begränsar exploateringen i och med att ingen ny grön yta behöver skapas. Förstärkningar kan även göras genom att krav ställs på att nya ytor ska rymma ekosystemtjänster oavsett om det är på offentlig platsmark eller på fastighetsmark.

Kontoret anser att det är positivt att kompensationens omfattning i första hand utgår från värden på platsen och inte styrs av vem som exploaterar och ekonomin i projektet. Dock behövs även andra metoder än kompensationsåtgärder för att säkra stadens gröna värden. Det måste också klargöras hur dessa kompensationsåtgärder ska förvaltas långsiktigt både på offentlig platsmark och på

fastighetsmark, för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald på längre sikt.

Trafikkontoret ställer sig positivt till de lagändringar i miljöbalken som föreslås i remissen. Kontoret ser också positivt på de lagändringar som föreslås i remissen för plan- och bygglagen (PBL), men ser gärna möjligheter att prova andra metoder än kompensation vid planering i tidiga skeden och i detaljplan. Det är bra att lagförslag utreds som syftar till att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Detta eftersom möjligheten att påverka är större i exploateringskedet än i förvaltningsskedet. Ibland kan dock detaljplaner vara för små för att säkra samband, vilket kan leda till att värden försvinner lite i taget för varje ny detaljplan.

Trafikkontoret ser att områdesplanering skulle kunna vara en lösning på problemet. Det är också viktigt att kompensationskraven inte leder till lägre krav på att i första hand undvika och begränsa negativ påverkan på biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Kontoret bedömer sammanfattningsvis att de lagändringar som föreslås i remissen kommer att ge förutsättningar för ökad miljönytta av kompensation samt underlätta stadsplanering, i synnerhet om även andra metoder än kompensation kan utredas.

I remissen föreslås även en försöksverksamhet med kompensationspools. Detta för Sverige nya begrepp handlar om att markägare, eller annan aktör, skapar naturvärden i form av ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster. De värden som skapas kan sedan säljas, via en kompensationspool, till dem som behöver kompensera för värden som går förlorade vid en specifik exploatering. Kontoret anser att förslaget om kompensationspools är intressant i de fall där ingen kompensation annars är möjlig, samt i de fall det innebär att den kompensation som är bäst för staden som helhet då kan prioriteras. Trafikkontoret ser att kompensationspools som koncept behöver utredas ytterligare innan det genomförs.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Slut

Bilagor

1. SOU 2017:34 Ekologisk kompensation. Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses – sammanfattning.